

**Pozměňovací návrh Zbyňka Stanjury, Petra Fialy a dalších
k vládnímu návrhu zákona,
kterým se mění některé zákony v oblasti daní - EU
(sněmovní tisk 206/0, část č. 1/12)**

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o dani z příjmu

1. V části první, čl. I, se za bod 1 vládního návrhu vkládají nové body 2, 3, 4 a 5, které zní:

„2. V § 6 odstavec 4 se slova „po zvýšení podle odstavce 12“ zrušují.

3. V § 6 odstavec 12 zní:

„(12) Základem daně (dílním základem daně) je příjem ze závislé činnosti.“.

Poznámka pod čarou č. 21 se zrušuje.

4. V § 6 odstavec 13 se slova „zvýšený o povinné pojistné podle odstavce 12 a“ a slova „zvýšený o povinné pojistné podle odstavce 12“ zrušují.

5. V § 6 se odstavce 14 a 15 zrušují.

Dosavadní odstavec 16 se označuje jako odstavec 14.“.

2. V části první, čl. I, se za stávající bod 2 vkládá nový bod 3, který zní:

„3. Ustanovení § 16a se včetně nadpisu zrušuje.“

Následující body se přechísľují.

3. V části první, čl. I, se za stávající bod 15 vkládají nové body 16 a 17, které zní:

„16. V § 38g se odstavec 4 zrušuje.

Dosavadní odstavce 5 a 6 se označují jako odstavce 4 a 5.

17. Ustanovení § 38ha se včetně nadpisu zrušuje.“.

Následující body se přechísľují.

ČÁST JEDENÁCTÁ

Účinnost

4. V části jedenácté, čl. XIX, se před dosavadní písm. a) vládního návrhu vkládá nové písm. a), které zní:

„a) Tato ustanovení části první (zákona o dani z příjmu) nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2020.“.

Následující body se přečíslovají.“.

Odůvodnění:

Návrh zákona má za cíl zrušit institut tzv. superhrubé mzdy a nahradit jej jednoduchým systémem jedné sazby daně z příjmu z hrubé mzdy ve výši 15 %. V důsledku bude znamenat růst čistých mezd všech zaměstnanců o cca 7 % a zjednodušení a zpřehlednění daňového systému v oblasti daně z příjmů.

Zaměstnanec s hrubou mzdou 30 000 Kč zaplatí po přijetí zákona na dani z příjmů měsíčně o 1 530 Kč méně oproti současnému stavu¹, což ročně představuje 18 360 Kč.

Totožný návrh lišící se pouze výší daňové sazby obsahoval vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní (aktuální sněmovní tisk č. 206) ve verzi, která byla zaslána do mezirezortního připomínkového řízení dne 2. 2. 2018 (č.j. OVA 350/18). Tato část novely však byla během připomínkového řízení z vládního návrhu zákona odstraněna, ačkoli programové prohlášení vlády obsahuje závazek „Zrušíme superhrubou mzdu u daně z příjmů fyzických osob“.² Totožný závazek obsahovalo také programové prohlášení první vlády Andreje Babiše „Zrušíme „superhrubou mzdu u daně z příjmů fyzických osob““.³ Vláda Bohuslava Sobotky, jejíž členy byly také Hnutí ANO a ČSSD, měla v koaliční smlouvě, která byla přílohou programového prohlášení vlády, uveden cíl „Koalice zruší koncept superhrubé mzdy a solidární přírážky“.⁴

Uvedené závazky opakovaně artikulované členy stávající vlády nebyly ani za 5 let splněny.

Koncept superhrubé mzdy byl zaveden s cílem zvýšit informovanost zaměstnanců o celkových nákladech zaměstnavatele spojených s vyplácením mezd. Tento cíl byl naplněn, je možné se vrátit k jednoduššímu konceptu zdanění hrubé mzdy.

Vládní důvodová zpráva ke zrušení superhrubé mzdy uváděla následující zdůvodnění, s nimž se předkladatele ztotožňují:

S účinností od zdaňovacího období 2008 se na základě novely zákona o daních z příjmů zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů“), uplatňuje jednotná sazba daně z příjmů fyzických osob, a to 15% jak pro tzv. obecný základ daně, tak i v případě základu daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně. Úpravu na tuto jednotnou sazbu doprovázely i další změny jako změna základu daně ze závislé činnosti (základ ve výši tzv. superhrubé mzdy) a u podnikajících poplatníků daně z příjmů fyzických osob zavedení daňové neuznatelnosti povinně hrazeného pojistného na sociální zabezpečení a na zdravotní pojištění. Dílčím základem u příjmů ze závislé činnosti jsou tak příjmy ze závislé činnosti zvýšené o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění, které je z těchto příjmů povinen platit podle jiných právních předpisů zaměstnavatel sám za své zaměstnance. O toto tzv. povinné pojistné zaměstnavatele se zvyšují i příjmy ze závislé činnosti, které se zahrnují do základu daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně, nebo z kterých se platí záloha podle § 38h zákona o daních z příjmů. U poplatníka s příjmy ze samostatné činnosti jsou vyloučeny z daňových výdajů výdaje na povinné pojistné (sociální a zdravotní).

...

Proto bylo s účinností od zdaňovacího období 2013 (původně pouze do roku 2015) zákonem č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zavedeno v § 16a zákona o daních z příjmů

¹ příklad nebere v úvahu daňové slevy mimo slevy na poplatníka

² <https://www.cssd.cz/data/files/2018-cerven-programove-prohlaseni-vlady-cerven-2018.pdf>

³ https://www.vlada.cz/cz/jednani-vlady/programove-prohlaseni-vlady-162319/#Finance_a_hospodareni_statu

⁴ https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/dulezite-dokumenty/koalicni_smlouva.pdf

solidární zvýšení daně z příjmů fyzických osob ve výši 7 % z nadlimitního příjmu. Daň se zvyšuje, pokud v příslušném zdaňovacím období součet příjmů zahrnovaných do dílčího základu daně ze závislé činnosti - tj. příjem hrubý, nikoli „superhrubá mzda“ – a dílčího základu daně ze samostatné činnosti přesáhne v tomto zdaňovacím období 48násobek průměrné mzdy. Obdobně se u poplatníka, který má příjmy ze závislé činnosti nad stropy sociálního pojištění, uplatňuje solidární zvýšení daně u zálohy ve výši 7 % z nadlimitního příjmu podle § 38ha zákona o daních z příjmů.

...

V zákoně o daních z příjmů se navrhuje zrušit koncept tzv. superhrubé mzdy a stanovit, že základem daně z příjmů ze závislé činnosti bude hrubá mzda, tj. zdanitelné příjmy ze závislé činnosti. Dále se navrhuje zrušit tzv. solidární zvýšení daně a solidární zvýšení daně u zálohy.

...

Požadavek na zrušení tzv. superhrubé mzdy (tj. navýšení hrubé mzdy o pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na veřejné zdravotní pojištění placené plátcem daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti) a solidárního zvýšení daně vyplývá z Programového prohlášení vlády. Koncept tzv. superhrubé mzdy značně komplikuje způsob stanovení základu daně u poplatníků s příjmy ze závislé činnosti a je označován za diskriminační, protože daňové zatížení těchto poplatníků je vyšší než zatížení ostatních poplatníků. Z hlediska komparace s daňovými systémy ostatních států Evropské unie i mimo ni se jedná o nestandardní postup pro stanovení základu daně, neboť existují značné rozdíly mezi tuzemským pojistným na sociální zabezpečení a pojistným na veřejné zdravotní pojištění a zahraničními zákonnými pojistnými systémy (např. z hlediska povinností zúčastněných subjektů, v sazbách, v pojistných výjimkách, ve způsobu stanovení maximálního vyměřovacího základu). Stejně nevhodné a nestandardní je i solidární zvýšení daně.

V důsledku zrušení institutu superhrubé mzdy a zavedení jednotné 15% daně z hrubé mzdy se očekává snížení příjmů veřejných rozpočtů o cca 35 mld Kč ročně po zohlednění dodatečných příjmů.

Celkový pokles výběru daně z příjmů se očekává ve výši 55 mld Kč (z toho 37 mld Kč snížení příjmů státního rozpočtu; 13,5 mld Kč snížení příjmů obcí a 4,5 mld Kč snížení příjmů krajů). Pokles příjmů bude částečně kompenzován zvýšeným výběrem DPH, spotřebních daní a částečně i daně z příjmů ve výši 20 mld Kč.